

УДК 159.9

СКРИПНИК МАРГАРИТА ІВАНІВНА
МАТЮХА МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

Київський національний університет технологій та дизайну

ІННОВАЦІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

***Анотація.** Стаття розкриває методичні аспекти викладання облікових дисциплін із використання сучасних інформаційних технологій. Представлено визначення розуміння інноваційних технологій в сучасній системі освітніх послуг.*

Стаття розкриває методичні аспекти викладання при запровадженні інноваційних методів, форм і прийомів навчальної роботи із застосуванням ситуаційних завдань.

Висвітлюються питання методики й техніки проведення імітаційних ситуаційних завдань при проведенні занять із бухгалтерського обліку в умовах використання інформаційних систем.

Визначаються проблемні питання щодо розвитку наукового мислення у студентів обліково-економічного спрямування. Визначені особливості форм ознайомлення із програмними продуктами із автоматизації обліку в рамках самостійної роботи студентів.

Відмічається роль неформального підходу до викладання дисциплін з метою отримання додаткових знань і навиків, що необхідні сучасним фахівцям.

***Ключові слова:** методика викладання, бухгалтерський облік, інноваційні технології, інформаційні системи обліку.*

Постановка проблеми. В умовах розвитку стратегічного реформування та модернізації освіти в Україні актуальним залишається питання створення інноваційного освітнього середовища у вищих навчальних закладах через сприяння прогресивних нововведень, впровадження найсучасніших технологій і методів навчання. Навчальний процес має урахувати можливості сучасних інформаційних технологій та орієнтувати слухачів на формування освіченої, грамотної особистості, що здатна швидко адаптуватися до змін, які відбуваються у інформаційному економічному суспільстві. Інтенсифікація навчального процесу у вищих навчальних закладах, динамічна зміна навчальних планів та предметного змісту облікових дисциплін роблять актуальним питання їх викладання в умовах застосування сучасних інноваційних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій площині спостерігається дефіцит методологічних напрацювань та методичних розробок щодо організації сучасного викладання облікових дисциплін, тематика науково-педагогічних досліджень часто стосується лише проблем розвитку професійної освіти в цілому. Проте на

вітчизняному рівні в останні роки питанням осмислення форм викладання облікових дисциплін займалися вчені-науковці С.Л. Безручук [1], О.В. Карпенко [2], М.Т. Левочко [3], Н. М. Малюга [4], М.С. Пушкар [5], Л.В. Чижевська [5,6] та інші. Проте, в основному, проведені дослідження містять лише загально-теоретичні педагогічні напрями розвитку освіти студентів облікової спеціальності без конкретних пропозицій щодо викладання облікових дисциплін в умовах застосування сучасних технологій і зокрема інформаційних. Саме тому, проблема використання технологій, які нині стають доступними у повсякденній діяльності суспільства, у системі забезпечення навчального процесу потребує подальших досліджень.

Метою публікації є розкриття ролі інноваційних методик при викладанні облікових дисциплін фахівцям економічного спрямування. Відповідно для досягнення мети поставлені наступні завдання: визначити сутність поняття «інновації» у освітянському контексті, охарактеризувати ефективні інноваційні методи викладання облікових дисциплін.

Основні результати дослідження. Перш ніж перейти до вирішення проблем інноваційного навчання необхідно дати визначення та розуміння інноваційних технологій в освітянському середовищі. Таке визначення можна розкрити як запровадження у навчальному процесі нових перспективних шляхів підготовки фахівців із застосуванням сучасної бази знань та врахуванням розвитку та доступності технічних можливостей працівникам освіти та студентам.

Новими підходами до викладання є запровадження інноваційних методів, форм і прийомів навчальної роботи, що базуються даній методиці. Зокрема, при підготовці фахівців із обліку необхідно у першу чергу, звернути увагу на застосування у навчальному процесі ситуаційних завдань, які трактуються як ділова (рольова) гра, або імітація, де студенти відіграють ролі керівника, головного бухгалтера, бухгалтера, касира, контролера, аудитора, нормувальника тощо. Особливістю вирішення ситуаційних облікових завдань має стати їх вирішення як у паперовій (традиційній) формі так, і при використанні різних програмних продуктів із автоматизації облікової роботи. Відповідно навчальний процес має передбачати інтеграцію та поєднання дисциплін, що вивчають слухачі у єдиному напрямку досягнення мети ефективного навчання. Навчальна робота слухача здійснюється шляхом поєднання поетапної системи контролю і модульно-рейтингової технології навчання, що забезпечується не тільки спрямуванням студентів на фахову і професійну підготовку, але й відповідає принципам розвитку їх творчих здібностей і формування практичних навичок.

Використання ситуаційного підходу дасть можливість слухачам ефективно засвоїти методологічні та організаційні підходи щодо ведення обліку на підприємстві та особливо важливо, дасть змогу зрозуміти комплексні організаційні підходи до побудови облікового процесу в цілому та вивчити функції окремих працівників підприємства щодо забезпечення виконання його функцій. З іншого боку, це дасть самому слухачу оцінити ступінь своєї підготовки та власні здібності.

Для розвитку наукового мислення у слухачів облікових професій необхідно використовувати методи творчого пошуку («мозковий штурм», творчий пошук). Метод мозкової атаки відносять до групи активних методів навчання й використовують для вирішення конкретних практичних завдань економічного або педагогічного характеру. При цьому слухачі висловлюють думки з приводу поставленої проблеми. Запропоновані до вирішення проблеми можуть носити глобальний характер (запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності), а також прикладні питання, що зустрічаються на практиці (облік надходження товарів без супровідних документів). При цьому фіксація шляхів вирішення поставлених проблем може проводитися у інтерактивному середовищі комп'ютерних мереж як локальних так і глобальних. У цьому зв'язку слід звернути більшу увагу щодо застосування інтерактивного спілкування студентів при вирішенні завдань, передбачених навчальним процесом, з метою зацікавлення студентів. Використання комп'ютерних мереж у навчальному процесі дасть змогу розробити оптимальні засоби та інструменти навчання. Переваги застосування освітніх технологій змінюють функції викладача і слухача, викладач стає консультантом-координатором, а слухачам надається велика самостійність у виборі шляхів засвоєння навчального матеріалу.

На сьогоднішній день актуальним питанням залишається ознайомлення студентів із прикладними програмними розробками, що стосуються автоматизації облікового процесу підприємства. Вивчення студентами таких продуктів має бути розширено у кількісному відношенні, необхідно збільшити коло програмних продуктів при викладанні облікових дисциплін до максимуму, зрозуміло уникаючи кустарних розробок. Такий підхід дасть можливість не обмежувати кругозір майбутніх фахівців, навчитися функціонально порівняти продукти, ознайомитися із можливостями існуючого та перспективного програмного забезпечення, намітити напрями їх використання у майбутній діяльності. Хоча для висвітлення предметної сфери засвоєння інформаційних технологій обліку, увагу слухачів слід зосередити на двох

основних програмах, що використовуються практикуючими бухгалтерами.

При проектуванні навчального процесу викладачам слід враховувати стан розвитку інформаційних технологій, рейтинги програмних продуктів по автоматизації обліку, використовувати засоби та методи навчання, що сприяють оптимальному ступеню засвоєння студентами навиків роботи із конкретними програмними продуктами. Максимально ефективно використовувати фонд годин для самостійного вивчення студентами дисциплін. Самостійна робота студентів – це робота з текстами лекцій, посібниками, підручниками, монографіями, періодичними виданнями, законами та іншими нормативними документами [8. с. 392]. Відповідно під самостійною роботою слід розуміти не тільки вміння робити висновки і застосовувати одержані знання в практичній діяльності. Але й можливості організувати свою діяльність без сторонньої допомоги. На даному етапі, одним видів самостійної роботи, може стати запровадження у навчальному процесі проведення відкритих занять із залученням представників фірм-розробників програмних продуктів, а також «виїзних» (екскурсійних) занять в офісах фірм-розробників, проведення практичних тренінгів, що дасть змогу намітити та встановити співробітництво молодих фахівців із розробниками програмного забезпечення. Альтернативним шляхом є використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у фаховій освіті обліковців для ознайомлення із сучасними розробками в інформаційній сфері та їх практичному впровадженні на виробництві.

Дискусійним і найбільш проблемним питанням при викладанні облікових дисциплін залишається співвідношення лекційних та практичних годин. Традиційна пропорція аудиторного фонду дисциплін становить 50/50. При вивченні облікових дисциплін у даному співвідношенні мають переважати практичні заняття, оскільки обліковець має набути практичних навиків роботи у тому числі із програмними комплексами. Основою проведення практичних занять має стати контрольний приклад, що включає основні елементи, методи процедури та прийоми обліку. Поряд із навчальними процесами по викладанню облікових дисциплін залишається проблема державного регулювання процесу автоматизації обліку, розроблення на їх основі стандартних підходів при викладанні автоматизованого процесу ведення обліку.

Досвід викладання облікових дисциплін показує, що методика викладання має носити у деякій мірі неформальний підхід, спонукаючи студентів до вивчення дисципліни. Поряд з цим спектр професійних знань, умінь сучасних фахівців економічно-облікової галузі значно розширюються і вимагають застосування окрім,

основних умінь, суміжні знання - знання декількох мов, володіння комп'ютерною та іншою технікою.

Висновки. Отже, очевидно, що оптимізація педагогічного процесу шляхом вдосконалення методів і засобів, є необхідною, але не достатньою умовою. Відбір методів, засобів і форм повинен поєднуватися з реалізацією конкретної мети і відпрацюванням системи контролю показників навчання і виховання. Основне завдання при підготовці фахівця вищого рівня – це можливість постійного оволодіння новими знаннями, самостійного пошуку та творчого підходу до поставлених завдань. Відповідно інноваційні технології навчання мають сприяти до готовності здобуття нової кваліфікації, профпереорієнтації та постійного оновлення та удосконалення фахових знань.

Список використаної літератури:

1. Безручук С.Л., Напрями удосконалення методики викладання бухгалтерського обліку студентам економічних спеціальностей. / Вісник ЖДТУ. 2013. № 1 (63). - С. 25-28.
2. Карпенко О.В. Управлінський облік: методика викладання у вищій школі. Навч. пос. – ЦУЛ 2007. 408. с.
3. Левочко М.Т. Професійна підготовка майбутніх фахівців економічної галузі: теорія, методика, організація [монографія]/М.Т. Левочко; Держ. акад. статистики, обліку і аудиту. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2009. – 495 с.
4. Мальюга Н.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: Монографія/Н.М. Мальюга. – Житомир: ПП “Рута”, 2005. – 388 с.
5. Пушкар М.С. Формування системи облікових дисциплін в Україні / М.С. Пушкар//Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2001. – № 53. – С. 12. 11.
6. Чижевська Л.В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку: Монографія. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 528 с.
7. Чижевська Л.В. Методика викладання облікових дисциплін: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів/За ред. Проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2003. – 504 с.
8. Матеріали науково-методичної конференції Донецького національного університету «Тенденції та перспективи сучасного університету освіти» /За ред. Академіка НАН України В.П. Шевченка. – Донецьк ТОВ «Юго-Восток», 2006. – 412с.

Рекомендовано до публікації _____
(звання, ПІБ);

Скрыпник Маргарита Ивановна
Матюха Николай Николаевич

Киевский национальный университет технологий и дизайна
ИННОВАЦИОННАЯ ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ УЧЕТА И
АУДИТА В УСЛОВИЯХ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ

Аннотация. Статья раскрывает методические аспекты преподавания учетных дисциплин при использовании современных информационных технологий. Представлены определения инновационных технологий в современной системе образования.

Статья раскрывает методические аспекты преподавания привнесения инновационных методов, форм и приемов учебной работы с применением ситуационных задач.

Освещаются вопросы методики и техники проведения имитационных ситуационных задач при проведении занятий по бухгалтерскому учету в условиях использования информационных систем.

Определяются проблемные вопросы развития научного мышления студентов в учетно-экономическом направлении. Определены особенности формознакомления с программными продуктами по автоматизации учета в рамках самостоятельной работы студентов.

Отмечается роль неформального подхода к преподаванию дисциплин с целью получения дополнительных знаний и навыков, которые необходимы современным специалистам.

Ключевые слова: методика преподавания, бухгалтерский учет, инновационные технологии.

Skrypnyk Margarita Ivanivna

Matyukha Nikolai Nikolaevich

Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine

INNOVATIVE TRAINING EXPERTS ACCOUNTING AND AUDIT USING MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES

Abstract. The article reveals the methodological aspects of teaching accounting disciplines using modern information technologies. Provides definitions of innovative technologies in the modern system of education.

The article reveals the methodological aspects of teaching in the implementation of innovative methods, forms and methods of study with the use of case studies.

The problems of the methods and techniques of simulation case studies during training on accounting in terms of information systems.

Determined by the problems of development of scientific thinking in students of accounting and economic trends. The features of the forms of acquaintance with software products for automated accounting within the students' independent work.

Notes the role of the informal approach to teaching in order to obtain additional knowledge and skills that are essential to modern art.

Keywords: teaching methodology, accounting, innovative technologies.

Відомості про авторів:

Скрыпник Маргарита Іванівна, д.е.н., професор, КНУТД;

Матюха Микола миколайович, к.е.н, доцент, КНУТД, e-mail: 20042004@i.ua.